

Skatteutskottets utlåtande 2023/24:SkU10

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till direktiv om inrättande av ett huvudkontorsbaserat skattesystem för mikroföretag samt små och medelstora företag och om ändring av direktiv 2011/16/EU

Sammanfattning

Utskottet anser att kommissionens förslag strider mot subsidiaritetsprincipen och föreslår i enlighet med 10 kap. 3 § riksdagsordningen att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande.

Utskottet är på ett övergripande plan positivt till kommissionens ambition att underlätta och förenkla för små och medelstora företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet i andra medlemsstater. Utskottet vill dock betona att grundprincipen om medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det faller inom varje medlemsstats nationella kompetens att säkra välfärden genom att ta ut och använda skatteintäkter på ett lämpligt sätt. Nyttan av att ha harmoniserade regler måste därför vägas mot medlemsstaternas befogenheter och möjligheten att införa och behålla egna nationella regler.

Utskottet konstaterar vidare att förslaget innebär ett avsteg från en allmänt vedertagen princip inom internationell beskattning som innebär att ett fast driftställe ska beskattas som ett fristående företag i det land där verksamheten bedrivs. Utskottet konstaterar också att förslaget innebär att fasta driftställen som är verksamma i en och samma medlemsstat kommer att beskattas olika beroende på var företagen är hemmahörande och vilken beskattningsmodell som tillämpas. Förslaget innebär vidare enligt utskottet att det finns en risk för

att företagen kommer att välja att etablera sig där de mest förmånliga bolags-skattesystemen finns och att det i sin tur kan leda till ökade möjligheter till skatteplanering och en snedvridning av konkurrensen.

Prövade förslag

Kommissionens förslag till direktiv om inrättande av ett huvudkontorsbaserat skattesystem för mikroföretag samt små och medelstora företag och om ändring av direktiv 2011/16/EU (COM(2023) 528).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Förslagets huvudsakliga innehåll.....	6
Utskottets prövning.....	9
Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till direktiv om inrättande av ett huvudkontorsbaserat skattesystem för mikroföretag samt små och medelstora företag och om ändring av direktiv 2011/16/EU	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över prövade förslag	14
<i>Bilaga 2</i>	
Motiverat yttrande från Sveriges riksdag.....	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till direktiv om inrättande av ett huvudkontorsbaserat skattesystem för mikroföretag samt små och medelstora företag och om ändring av direktiv 2011/16/EU

Riksdagen beslutar att lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av utskottets förslag i bilaga 2.

Stockholm den 14 december 2023

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Boriana Åberg (M), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Patrik Björck (S), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Clausson (S), David Lång (SD), Mathias Tegnér (S), Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Helena Lindahl (C), Martin Melin (L), Erik Hellsborn (SD), Yusuf Aydin (KD) och Janine Alm Ericson (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Kommissionen presenterade den 12 september 2023 ett direktivförslag om inrättande av ett huvudkontorsbaserat skattesystem för mikroföretag samt små och medelstora företag.

Riksdagen ska enligt 9 kap. 20 § riksdagsordningen pröva om ett utkast till en lagstiftningsakt inom Europeiska unionen strider mot subsidiaritetsprincipen. Enligt subsidiaritetsprincipen ska unionen på de områden där den inte har exklusiv befogenhet vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, på vare sig central, regional eller lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå. Inom ramen för prövningen är det möjligt att använda ett proportionalitetstest. Enligt proportionalitetsprincipen ska unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördragen. Kammaren ska enligt 10 kap. 2 § riksdagsordningen hänvisa ett utkast till lagstiftningsakt till det berörda utskottet för prövning. Om ett utkast strider mot subsidiaritetsprincipen ska utskottet lämna ett utlåtande till kammaren med förslag om att riksdagen ska lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande.

Kammaren hänvisade det aktuella ärendet till skatteutskottet den 8 november 2023. Tidsfristen för att lämna ett motiverat yttrande löper ut den 15 januari 2024. Regeringen har informerat om sin bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen i ärendet i faktapromemoria 2023/24:FPM8 Direktiv om att inrätta ett system där hemviststatens skatteregler tillämpas för mikroföretag samt små och medelstora företag. I samband med utskottets sammanträde den 5 oktober 2023 informerade statssekreterare Carolina Lindholm med medarbetare från Finansdepartementet utskottets ledamöter om förslaget.

Bakgrund

Förslag till rådets direktiv om inrättande av ett huvudkontorsbaserat skattesystem för mikroföretag samt små och medelstora företag, (Head Office Taxation System, HOTS) presenterades av kommissionen den 12 september 2023.

Förslaget är i linje med kommissionens ambition att förbättra förutsättningarna för mikroföretag samt små och medelstora företag (SMF). Under 2020 lanserade kommissionen en strategi för små och medelstora företag, en SMF-strategi för ett hållbart och digitalt EU med åtgärder som kan sorteras in under tre övergripande punkter:

- kapacitetsuppbyggnad och stöd i omställningen till hållbarhet och digitalisering,
- minskad regelbörda och förbättrat marknadstillträde
- förbättrad tillgång till finansiering.

Kommissionens ordförande Ursula von der Leyen uppgav i september 2022 att ett förbättringspaket för små och medelstora företag skulle presenteras, vilket detta förslag nu är en del av. I övrigt består paketet av nya regler för att motverka sena betalningar i kommersiella transaktioner och ett flertal andra åtgärder med syfte att förbättra villkoren för mikroföretag samt för små och medelstora företag.

Förslaget ligger också enligt kommissionen helt i linje med målet att rationalisera och förenkla rapporteringskraven för företag och förvaltningar genom centraliserad inlämning, taxering och skatteuppbördsförfaranden samt en gemensam kontaktpunkt i enlighet med meddelandet om EU:s konkurrenskraft på lång sikt från mars 2023 (COM(2023) 168).

Förslagets huvudsakliga innehåll

Syftet med kommissionens förslag är att förenkla beskattningen av mikroföretag samt små och medelstora företag och därmed minska den administrativa bördan för både skattebetalare och skattemyndigheter. För att uppnå förslagets mål på ett proportionerligt sätt rekommenderar kommissionen att förslaget endast ska kunna tillämpas av små och medelstora företag med fasta driftställen i andra medlemsstater, men inte av små och medelstora företag med dotterbolag. Skattemyndigheterna kommer också, enligt kommissionen, att dra nytta av den förväntade minskningen av arbetsbördan, eftersom deklARATIONER, taxering och skatteuppbörd kommer att centraliseras till den medlemsstat där huvudkontoret är beläget.

Förslaget innehåller bestämmelser om ett huvudkontorsbaserat skattesystem för mikroföretag samt små och medelstora företag (Head Office Taxation System, HOTS). Med mikroföretag samt små och medelstora företag avses företag som på balansdagen inte överskrider gränsvärdena i åtminstone två av följande tre kriterier: a) 20 miljoner EUR i balansomslutning, b) 40 miljoner EUR i omsättning och c) 250 anställda i genomsnitt under räkenskapsåret.¹

Tanken är att små och medelstora företag som etablerar sig i andra medlemsstater ska kunna göra det men fortsätta att ha kontakt bara med en skattemyndighet, den som finns i hemviststaten. Ett fristående företag som bedriver verksamhet i en annan medlemsstat genom ett fast driftställe ska kunna välja att beräkna sitt beskattningsunderlag för hela företaget genom att

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG

bara tillämpa beskattningsreglerna i hemviststaten. Även skatteunderlaget i det fasta driftstället ska således beräknas genom att tillämpa hemviststatens regler. På det underlaget ska dock den skattesats tillämpas som gäller i den stat där det fasta driftstället är beläget.

Som förutsättning gäller att företaget har varit ett mikroföretag eller ett litet eller medelstort företag och varit skattskyldigt i hemviststaten under de senaste två beskattningsåren. Vidare får inte omsättningen i företagets fasta driftställen i andra medlemsstater ha överstigit den dubbla omsättning som företaget haft i hemviststaten under de två senaste beskattningsåren.

Enligt förslaget ska företaget senast tre månader innan det beskattningsår när reglerna ska börja gälla, ansöka hos skattemyndigheten i hemviststaten om att tillämpa regelverket. Myndigheten ska inom två månader fatta beslut om förutsättningarna är uppfyllda eller inte. Myndigheten ska, om förutsättningarna är uppfyllda, inom samma tid informera skattemyndigheten i den medlemsstat där det fasta driftstället är beläget om att reglerna ska tillämpas och att skatteunderlaget för det fasta driftstället därför kommer att beräknas i hemviststaten. Skattemyndigheten i den stat där det fasta driftstället är beläget ska i sin tur informera om vilken skattesats som ska användas.

Företaget ska tillämpa reglerna under fem beskattningsår. Om företaget vill fortsätta att beräkna det skattemässiga resultatet för sina fasta driftställen enligt hemviststatens regler måste det ansöka om förlängning senast sex månader innan femårsperioden går ut. Skattemyndigheten ska fatta beslut om en förlängning och meddela beslutet till företaget och till skattemyndigheten i den stat där det fasta driftstället är beläget. Förlängning ska inte medges om omsättningen i företagets fasta driftställen under två år av de fem som reglerna har tillämpats, har överstigit ett belopp som motsvarar den dubbla omsättningen från verksamheten i hemviststaten. Förlängning ska inte heller medges om företaget inte uppfyllt kriterierna för att vara ett mikroföretag eller ett litet eller medelstort företag under två på varandra följande år eller om företaget har bildat ett eller flera dotterföretag. Under vissa förutsättningar ska reglerna upphöra i förtid och därmed sluta tillämpas före femårsperiodens utgång. Det gäller om företaget flyttar sin skattemässiga hemvist eller om omsättningen i de fasta driftställena för de senaste två beskattningsåren överstigit ett belopp som motsvarar tre gånger omsättningen i verksamheten i hemviststaten.

De företag som tillämpar reglerna ska bara lämna inkomstdeklaration i hemviststaten. Av deklarationen ska det skatteunderlag framgå som är hänförligt till verksamheten i hemviststaten och det som är hänförligt till verksamhet i fasta driftställen. Om ett fast driftställe inte är bokföringsskyldigt i den stat där det är beläget ska deklarationen också innehålla uppgifter om vilka tillgångar, skulder och vinster som har hänförts till det fasta driftstället. Skattemyndigheten i hemviststaten ska genom automatiskt informationsutbyte utbyta inkomstdeklarationen tillsammans med ett visst finansiellt underlag och en bedömning av det redovisade resultatet med skattemyndigheten i den stat där det fasta driftstället är beläget. Den myndigheten kan därefter godkänna

eller motsätta sig förslaget om beskattning. När staterna är överens om skatteunderlaget ska skattemyndigheten i hemviststaten ta ut skatten och se till att den fördelas mellan hemviststaten och den stat där det fasta driftstället är beläget. Kommissionens ska återkomma med regler om hur skatteuppbörden och överföring av skatt mellan staterna ska fungera praktiskt.

Förslaget innehåller också bestämmelser om kompletterande normgivning m.m. Det finns även en bestämmelse om att direktivet inte ska påverka möjligheterna till skatterevision och tvistlösning. Det föreslås vidare ett antal ändringar i och tillägg till Rådets direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete på skatteområdet (DAC) med anledning av att det ska införas ett automatiskt informationsutbyte för uppgifter som är nödvändiga för att den stat där det fasta driftstället är beläget ska kunna bedöma resultatfördelningen med anledning av tillämpningen av HOTS.

Utskottets prövning

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till direktiv om inrättande av ett huvudkontorsbaserat skattesystem för mikroföretag samt små och medelstora företag och om ändring av direktiv 2011/16/EU

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen beslutar att lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av utskottets förslag i bilaga 2.

Subsidiaritetsprincipen

Innebörden av subsidiaritetsprincipen framgår av artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Enligt subsidiaritetsprincipen ska unionen på de områden där den inte har exklusiv befogenhet vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, på vare sig central, regional eller lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå. Inom ramen för prövningen är det möjligt att använda ett proportionalitetstest. Enligt proportionalitetsprincipen ska unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördraget.

Kommissionens bedömning

Kommissionen anser att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen och motiverar detta med att problemets gränsöverskridande karaktär kräver ett gemensamt initiativ som omfattar hela den inre marknaden eftersom en mångfald av regler leder till fragmentering och utgör ett allvarligt hinder för affärsverksamheten. Kommissionen framhåller vidare att gränsöverskridande verksamheter har höga fullgörandekostnader för bolagsskatt eftersom de måste hantera flera olika länders skattesystem. Det gäller särskilt för de företag för vilka fullgörandekostnaderna i förhållande till omsättningen är mycket högre.

Dessa problem är gemensamma för alla medlemsstater och kan inte hanteras effektivt genom nationella åtgärder. Kommissionen framhåller att bara ett EU-gemensamt initiativ för förenkling kan minska komplexiteten och svårigheterna på ett effektivt sätt för små och medelstora företag som har etablerat sig eller vill etablera sig i en annan medlemsstat.

Kommissionen anger att förslaget inte går utöver vad som krävs för att underlätta gränsöverskridande verksamhet för små och medelstora företag och säkerställa den inre marknadens funktionssätt. Förslaget är därför förenligt med proportionalitetsprincipen. Kommissionen anger vidare att förslaget bara avser beräkningen av det skattemässiga resultatet i vissa begränsade situationer. Det utgör inte ett förslag om harmonisering av bolagsskattebaserna utan ska bara ses som en möjlighet för små och medelstora företag att använda en uppsättning skatteregler för att beräkna resultatet i hela företaget, dvs. inklusive fasta driftställen. Systemet vilar enligt kommissionen på ett ömsesidigt erkännande av och förståelse för de olika medlemsstaternas beskattningsregler för företag med fasta driftställen. Förenklningarna är vidare frivilliga för de små och medelstora företag som omfattas.

Regeringens ståndpunkt

Regeringen är negativ till förslaget på ett principiellt plan. Regeringen anser att företag som bedriver verksamhet i Sverige bör beskattas enligt svenska skatteregler, oavsett var företagen har skatterättslig hemvist. Förslaget innebär att verksamhet som bedrivs i en medlemsstat genom ett fast driftställe inte längre kommer att beskattas på samma sätt som samma typ av verksamhet som bedrivs av ett företag hemmahörande i den medlemsstaten. Förslaget innebär ett avsteg från en vedertagen princip inom internationell beskattning som utgår från att ett fast driftställe ska beskattas som ett fristående företag i det land där verksamheten bedrivs. Fasta driftställen i en och samma medlemsstat kommer att beskattas olika beroende på var företaget i fråga är hemmahörande och vilken beskattningsmodell som väljs, vilket riskerar att snedvrider konkurrensen på den inhemska marknaden. På grund av förslagens närmare utformning, där ett företag inte kan omfattas om dess omsättning på den utländska marknad där det fasta driftstället är beläget kraftigt överstiger företagets omsättning i hemviststaten, finns det dessutom en risk för att företag med hemvist i medlemsstater med en mindre marknad inte kommer att kunna utnyttja den valmöjlighet som direktivet ger i samma utsträckning som företag hemmahörande i en medlemsstat med en större hemmamarknad. Förslaget kan även komma att bidra till ett mer komplicerat förfarande för uppbörd av inkomstskatt från fasta driftställen.

Regeringen anser generellt att det är lämpligt och viktigt att arbeta för att förenkla beskattningsreglerna för mindre företag. Förenklningar för de skattskyldiga bör dock inte innebära en oproportionerlig ökning av de administrativa kostnaderna för berörda skattemyndigheter. Det är viktigt att det administrativa samarbetet mellan medlemsstaterna har en rimlig balans mellan komplexitet och effektivitet. Reglerna bör vara förutsebara, proportionerliga och träffsäkra utifrån syftet. Nyttan av att ha harmoniserade regler måste vägas mot medlemsstaternas befogenheter och möjligheten att kunna införa och behålla egna nationella regler.

Regeringen ställer sig frågande till i vilken utsträckning det presenterade förslaget verkligen innebär en förenkling för berörda företag. En valfri beskattningsmodell i enlighet med kommissionens förslag synes i stället riskera att ge upphov till komplicerade skattemässiga bedömningar innan företaget etablerar sig i en annan medlemsstat. Förslaget innebär ökade möjligheter till skatteplanering, där den skattskyldige kan välja mellan olika beskattningsmodeller genom att etablera sig via ett fast driftställe och välja hemviststatens skatteregler eller att etablera sig via ett fast driftställe och välja etableringsstatens regler. En annan omständighet som minskar förenklings-effekten är den allmänna bokföringsskyldighet som gäller för alla utländska företag som bedriver verksamhet genom en filial i Sverige samt att företaget fortsatt även kan behöva sköta redovisning av arbetsgivaravgifter och preliminärskatteavdrag i Sverige. Att förslaget har en tveksam förenklingspotential måste sättas i relation till en risk för ökning av administrationen vid förfarandet vid inkomstbeskattningen i hemviststaten. Baserat på den konsekvensbedömning som kommissionen har presenterat och med hänsyn tagen till de brister som regeringen anser finns i förslaget, bedömer regeringen att förslaget inte är proportionellt sett till syftet. I stället uppstår en rad frågor om hur direktivet ska tolkas och tillämpas i enskilda fall. Sammantaget är regeringen negativ till förslaget och anser att det har tydliga brister i träffsäkerhet och proportionalitet utifrån det angivna syftet. Förslaget riskerar att leda till en ökning av den administrativa komplexiteten som sannolikt inte motsvaras av en i vissa avseenden uppskattad förenkling för företagen. Vidare finns det en uppenbar risk att förslaget snedvrider konkurrensen mellan företag verksamma inom en och samma medlemsstat samt uppmuntrar till val av företagsform och etableringsstat utifrån önskemål om skatteoptimering

Regeringens bedömning av förslagets förenlighet med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Subsidiaritetsprincipen

Regeringen vill inledningsvis framhålla att medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det gäller bl.a. möjligheten att kunna införa och behålla egna nationella regler. Det faller inom ramen för varje medlemsstats nationella befogenhet att säkra välfärden genom att ta ut och använda skatteintäkter på lämpligt sätt. Verksamhet som bedrivs i Sverige bör beskattas enligt svenska regler, oavsett var företagen har skatterättslig hemvist. Det saknas en analys i förslaget hur detta påverkar medlemsstaternas skattebaser. Även om bolagsskatten från det fasta driftstället alljämt kommer etableringsstaten till del, kommer nivån att bero på resultatet som bestäms med tillämpning av en annan medlemsstats nationella regler.

Regeringen kan instämma i kommissionens bedömning att EU-gemensamma initiativ behövs om syftet är att underlätta för små och medelstora företag att bedriva gränsöverskridande verksamhet i andra medlemsstater.

Regeringen delar dock inte kommissionens problembeskrivning. Regeringen anser således inte, oavsett om det föreligger ett problem eller inte, att förslaget är en lämplig åtgärd sett till syftet med åtgärden. Det bedöms därför inte heller som förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Proportionalitetsprincipen

Enligt proportionalitetsprincipen ska unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördragen. Regeringens bedömning är – baserat på den framlagda konsekvensbeskrivningen – att förslagets potentiella förenkling för företagen framstår som överskattad. Hänsyn verkar inte ha tagits till att förslaget är frivilligt och därför kommer att leda till beräkningar i syfte att utröna vilka system som är mest gynnsamma. Vidare kommer företagen alltjämt behöva redovisa sin verksamhet i andra länder och även jämfört med i dag utöka den skatteredovisning som ska ske i hemvisstaten. Regeringen kan också konstatera att de förväntade kostnadsökningarna för skattemyndigheterna förefaller underskattade. Hänsyn verkar inte ha tagits till den relativt omfattande manuella bedömning av ansökningar och inkomstdeklarationer som kommer att krävas för att säkerställa kontrollen. Att förslaget riskerar att innebära mycket begränsade förenklingar totalt sett är särskilt problematiskt utifrån riskerna för konkurrensnedvridning.

Regeringen vill också framhålla att utgångspunkten för samarbetet inom EU är att skattebasen för inkomstskatt bestäms nationellt. Varje skillnad mellan olika medlemsstaters skattessystem innebär därför inte i sig att det finns hinder för den inre marknaden. Sammantaget bedömer regeringen att förslaget går utöver vad som är nödvändigt för att skydda den inre marknaden och att förslaget därför inte är förenligt med proportionalitetsprincipen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är på ett övergripande plan positivt till kommissionens ambition att underlätta och förenkla för små och medelstora företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet i andra medlemsstater.

Kommissionens förslag innebär att fristående små och medelstora företag som bedriver verksamhet i en annan medlemsstat genom ett fast driftställe ska kunna välja att beräkna sitt beskattningsunderlag för hela företaget genom att tillämpa beskattningsreglerna i hemviststaten. Även skatteunderlaget i det fasta driftstället ska beräknas genom att tillämpa hemviststatens regler.

Utskottet vill inledningsvis betona att grundprincipen om medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det faller inom varje medlemsstats nationella kompetens att säkra välfärden genom att ta ut och använda skatteintäkter på ett lämpligt sätt. Nyttan av att ha harmoniserade regler måste därför vägas mot medlemsstaternas befogenheter och möjligheten att införa och behålla egna nationella regler.

Utskottet konstaterar vidare att förslaget innebär ett avsteg från en allmänt vedertagen princip inom internationell beskattning som innebär att ett fast

driftställe ska beskattas som ett fristående företag i det land där verksamheten bedrivs. Utskottet konstaterar också att förslaget innebär att fasta driftställen som är verksamma i en och samma medlemsstat kommer att beskattas olika beroende på var företagen är hemmahörande och vilken beskattningsmodell som tillämpas. Förslaget innebär vidare enligt utskottet att det finns en risk för att företagen kommer att välja att etablera sig där de mest förmånliga bolags-skattesystemen finns och att det i sin tur kan leda till ökade möjligheter till skatteplanering och en snedvridning av konkurrensen.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att kommissionens förslag strider mot subsidiaritetsprincipen. Utskottet föreslår därför att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande.

BILAGA 1

Förteckning över prövade förslag

Kommissionens förslag till direktiv om inrättande av ett huvudkontorsbaserat skattesystem för mikroföretag samt små och medelstora företag och om ändring av direktiv 2011/16/EU (COM(2023) 528).

BILAGA 2

Motiverat yttrande från Sveriges riksdag

Riksdagen är på ett övergripande plan positivt till kommissionens ambition att underlätta och förenkla för små och medelstora företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet i andra medlemsstater.

Kommissionens förslag innebär att fristående små och medelstora företag som bedriver verksamhet i en annan medlemsstat genom ett fast driftställe ska kunna välja att beräkna sitt beskattningsunderlag för hela företaget genom att tillämpa beskattningsreglerna i hemviststaten. Även skatteunderlaget i det fasta driftstället ska beräknas genom att tillämpa hemviststatens regler.

Riksdagen vill inledningsvis betona att grundprincipen om medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det faller inom varje medlemsstats nationella kompetens att säkra välfärden genom att ta ut och använda skatteintäkter på ett lämpligt sätt. Nyttan av att ha harmoniserade regler måste därför vägas mot medlemsstaternas befogenheter och möjligheten att införa och behålla egna nationella regler.

Riksdagen konstaterar vidare att förslaget innebär ett avsteg från en allmänt vedertagen princip inom internationell beskattning som innebär att ett fast driftställe ska beskattas som ett fristående företag i det land där verksamheten bedrivs. Riksdagen konstaterar också att förslaget innebär att fasta driftställen som är verksamma i en och samma medlemsstat kommer att beskattas olika beroende på var företagen är hemmahörande och vilken beskattningsmodell som tillämpas. Förslaget innebär vidare enligt riksdagen att det finns en risk för att företagen kommer att välja att etablera sig där de mest förmånliga bolagsskattesystemen finns och att det i sin tur kan leda till ökade möjligheter till skatteplanering och en snedvridning av konkurrensen.

Mot bakgrund av det anförda anser riksdagen att kommissionens förslag strider mot subsidiaritetsprincipen.